

13 Σεπτεμβρίου, 1996

[ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΜΗΝΑΣ ΠΑΝΤΕΛΙΔΗΣ,

Αιτητής,

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΜΕΣΩ
ΑΝΩΤΑΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΚΡΙΣΕΩΝ ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΩΝ (ΑΡ. 1),

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 258/95)

*Στρατός της Δημοκρατίας — Αξιωματικοί — Κρίσεις και βαθμολόγηση
— Η κρίση χωριστή εκτελεστή διοικητική πράξη — Πορίσματα από
τη νομολογία — Η βαθμολογία αποκλείεται να είναι δεκαδική —
Κανονιστική ρύθμιση και νομολογιακή αντιμετώπιση.*

5

*Στρατός της Δημοκρατίας — Αξιωματικοί — Αξιολόγηση — Συνιστά
ουσιαστική κρίση του αρμοδίου οργάνου που δεν ελέγχεται αλλά πρέ-
πει να παραμένει εντός των ορίων της σχετικής διακριτικής ευχέρει-
ας — Υπέρβασή τους στην κριθείσα περίπτωση.*

10

Ο αιτητής προσέβαλε την κατ' αρχαιότητα κρίση του ως προακτέου.

Το Ανώτατο Δικαστήριο, ακυρώνοντας την επίδικη απόφαση,
αποφάσισε ότι:

15

1. Συνάγεται εν προκειμένω ότι η βαθμολογία του αιτητή κυμαινό-
ταν μεταξύ του 8 και του 9. Πρέπει να υπάρχει και κλασματική
αρίθμηση στη βαθμολογία του αιτητή. Όμως σύμφωνα με τη δια-
τύπωση του Κανονισμού 30 της Κ.Δ.Π. 90/90 αυτό αποκλείεται.
Όπως έχει διατυπωθεί σε αριθμό πρωτόδικων αποφάσεων η
βαθμολογία αυτή είναι άγνωστη προς τους Κανονισμούς, για
τους λόγους που αναφέρονται στην απόφαση του Δικαστή Κων-
σταντινίδη στην υπόθεση *Χαράλαμπος Λόττας ν. Δημοκρατίας*,
εναντίον της οποίας καταχωρήθηκε η Αναθεωρητική Έφεση
2024.

25

Το Δικαστήριο υιοθετεί πλήρως την προσέγγιση αυτή και καταλήγει στο συμπέρασμα πως δεν υπάρχει άλλη εξήγηση από του ότι ο αιτητής βαθμολογήθηκε με κλασματική αριθμηση, γι' αυτό και η επίδικη απόφαση θα πρέπει να ακυρωθεί.

5

2. Γίνεται αποδεκτό ότι η αξιολόγηση του Αξιωματικού αποτελεί ουσιαστική κρίση του αρμόδιου κατά περίπτωση διοικητικού οργάνου, όμως το διοικητικό όργανο οφείλει να μην υπερβεί τα "ακραία όρια της διακριτικής του ευχέρειας".

10

Στην υπό κρίση υπόθεση, λαμβάνοντας υπόψη τα σχόλια σε βάρος του αιτητή στο σύνολό τους καθώς και το γεγονός ότι είναι αδύνατο να προσδιοριστεί η βαρύτητα που δόθηκε σ' αυτά και ο βαθμός που επηρέασαν τα μέλη του Συμβουλίου κατά την κρίση του αιτητή, το δικαστήριο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η επίδικη απόφαση θα πρέπει να ακυρωθεί.

15

Η προσφυγή επιτυγχάνει με έξοδα.

20 *Αναφερόμενες υποθέσεις:*

Ζαβρός κ.ά. ν. Δημοκρατία (1994) 3 Α.Α.Δ. 349,

Λόττας ν. Δημοκρατίας (1994) 4 Α.Α.Δ. 2183,

25

Αθανασιάδης ν. Δημοκρατίας (1995) 4 Α.Α.Δ. 709,

Αγγελίδης ν. Δημοκρατίας (1995) 4 Α.Α.Δ. 2507,

30

Διάκος κ.ά. ν. Δημοκρατίας (1995) 4 Α.Α.Δ. 2707.

Προσφυγή.

35 Προσφυγή εναντίον της απόφασης του Ανωτάτου Συμβουλίου Κρίσεων Αξιωματικών με την οποία ο Αιτητής κρίθηκε ως "προακτέος κατ' αρχαιότητα".

Σ. Οικονομίδης, για τον Αιτητή.

40

Α. Χριστοφόρου, Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τους Καθ' ων η αίτηση.

Cur. adv. vult.

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, Δ.: Ο αιτητής με την παρούσα προσφυγή ζητά από το Δικαστήριο την πιο κάτω θεραπεία:

“1. Δήλωση του Δικαστηρίου ότι η πράξη και/ή απόφαση των Καθ’ων η αίτηση, που γνωστοποιήθηκε στον Αιτητή με επιστολή του Αρχηγού της Εθνικής Φρουράς στις 31-12-94, και με την οποία ο Αιτητής κρίθηκε ως “προακτέος κατ’ αρχαιότητα”, είναι άκυρη και/ή παράνομη και/ή εστερημένη οποιουδήποτε έννομου αποτελέσματος.”

5

Ο αιτητής είναι μόνιμος Αξιωματικός του Στρατού της Δημοκρατίας. Διορίστηκε με το βαθμό του Ανθυπολοχαγού την 1η Δεκεμβρίου 1961, ανελίχθηκε στις διάφορες βαθμίδες της στρατιωτικής ιεραρχίας και από την 1η Οκτωβρίου 1990 κατέχει το βαθμό του Ταξίαρχου. Ας σημειωθεί ότι υπηρετεί με απόσπαση στην Εθνική Φρουρά.

10

15

Ο αιτητής, κατά τις τακτικές ετήσιες κρίσεις των Αξιωματικών του Στρατού της Δημοκρατίας για το έτος 1994, επειδή πληρούσε τις προβλεπόμενες από τις σχετικές διατάξεις των περί Αξιωματικών του Στρατού της Δημοκρατίας (Διορισμοί, Ιεραρχία, Προαγωγές και Αφυπηρετήσεις) Κανονισμών του 1990 μέχρι 1994 (Κ.Δ.Π. 90/90, 157/91, 25/92, 139/92, 14/93 και 297/94), προϋποθέσεις για κρίση (Καν. 27, 31 και 32), κρίθηκε από το Ανώτατο Συμβούλιο Κρίσεων Αξιωματικών “προακτέος κατ’ αρχαιότητα”, “κατά πλειοψηφία” (Καν. 41) και το όνομά του καταχωρήθηκε στον αντίστοιχο Πίνακα των κριθέντων Αξιωματικών (Καν. 42).

20

25

Η πλειοψηφία του Ανωτάτου Συμβουλίου, ενεργώντας με βάση τις σχετικές διατάξεις των περί Αξιωματικών του Στρατού της Δημοκρατίας ισχυρόντων Κανονισμών και αφού έλαβε υπόψη:

30

(α) τον ονομαστικό πίνακα των κρινόμενων Αξιωματικών, που περιείχε περίληψη των στοιχείων του Ατομικού Φακέλου του καθενός απ’ αυτούς, και

35

(β) τα λεπτομερή στοιχεία που έθεσε υπόψη του ο Εισηγητής για τον κάθε κρινόμενο Αξιωματικό, τα οποία αφορούσαν το σύνολο των κατά τη διάρκεια της σταδιοδρομίας του στο Στρατό στοιχείων, πως αυτά προκύπτουν από τον Ατομικό του Φάκελο, ο οποίος βρισκόταν ενώπιον του Συμβουλίου,

40

αιτιολόγησε την απόφαση για την κρίση του αιτητή ως εξής:

“(α) ότι στην Έκθεση Ικανότητάς του στον κατεχόμενο βαθμό για το έτος 1993, ο κρινόμενος έχει βαθμολογίες σε ουσιαστικά προσόντα κάτω από το “πολύ καλός”, και

- 5 (β) τα σχόλια που υπάρχουν στην προαναφερθείσα Έκθεση Ικανότητας.”

10 Οι συνταχθέντες Πίνακες των κριθέντων από το Ανώτατο Συμβούλιο Κρίσεων Αξιωματικών, καθώς και τα πρακτικά της συνεδρίας του Συμβουλίου, υποβλήθηκαν, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κανονισμού 42 των πιο πάνω Κανονισμών, στο Υπουργικό Συμβούλιο για κύρωση. Το Υπουργικό Συμβούλιο με την Απόφασή του με αριθμό 41.926 και ημερομηνία 9 Δεκεμβρίου 1994, κύρωσε τους συνταχθέντες Πίνακες, χωρίς οποιαδήποτε μεταβολή.

15 Μετά την κύρωση από το Υπουργικό Συμβούλιο των Πινάκων των κριθέντων Αξιωματικών, η κρίση του αιτητή του γνωστοποιήθηκε με διαταγή του Αρχηγού στις 27 Δεκεμβρίου 1994, η οποία αποτελεί και το αντικείμενο της παρούσας προσφυγής.

20 Προτού εισέλθω στην ουσία της υπόθεσης είμαι υποχρεωμένος να εξετάσω την προδικαστική ένσταση, η οποία αφορά τον ισχυρισμό του δικηγόρου των καθ' ων η αίτηση ότι η προσβαλλόμενη πράξη δεν είναι εκτελεστή διοικητική πράξη γιατί στερείται έννομου αποτελέσματος.

30 Ο δικηγόρος των καθ' ων η αίτηση βασιζεί τους πιο πάνω ισχυρισμούς του στο γεγονός ότι ο αιτητής, με βάση την κρίση που έτυχε, edικαιούτο να προαχθεί αλλά δεν προάχθηκε επειδή δεν υπήρχε κενή θέση.

35 Σύμφωνα με τον Κανονισμό 41(γ) της Κ.Δ.Π. 90/90, όπως αυτός τροποποιήθηκε από τον Κανονισμό 2(β) της Κ.Δ.Π. 25/92, προβλέπεται πολλαπλή διαβάθμιση κρίσεων για τους Αξιωματικούς που βρίσκονται στην κορυφή της ιεραρχίας, συμπεριλαμβανομένων και των Υποστράτηγων. Ως εκ τούτου, υπάρχουν προακτέοι (α) κατ' απόλυτον εκλογήν, (β) κατ' εκλογήν, (γ) κατ' αρχαιότητα και (δ) παραμένοντες στον ίδιο βαθμό.

40 Η πιο πάνω διάκριση αποτελεί τη βάση για την ανέλιξή τους στην ιεραρχία. Σύμφωνα με τον Κανονισμό 46(1) της Κ.Δ.Π. 90/90, όπως τροποποιήθηκε από τον Κανονισμό 5 της Κ.Δ.Π. 25/92, “από τους οριστικοποιημένους πίνακες των προακτέων, με βάση την αρχή ότι εκείνοι που κρίθηκαν και εκείνοι που κρί-

θηκαν προακτέοι κατ' εκλογήν προηγούνται εκείνων που κριθήκαν κατ' αρχαιότητα". Εκτός αυτού, η ίδια διάταξη δίδει προβάδισμα όσον αφορά την αρχαιότητα σ' αυτούς που προάχθηκαν κατ' εκλογήν.

5

Έχοντας υπόψη τις πρόνοιες των πιο πάνω Κανονισμών, καθώς και την απόφαση της Ολομέλειας στην υπόθεση **Αλέξανδρος Ζαβρός κ.ά. ν. Κυπριακής Δημοκρατίας** (1994) 3 Α.Α.Δ. 349 στην οποία αποφασίσθηκε ότι:

10

"Οι αποφάσεις του Συμβουλίου Κρίσεων και του Συμβουλίου Επανακρίσεων είναι ξεχωριστές διοικητικές πράξεις που προσβάλλονται αυτοτελώς, γιατί η κατάταξη ως προακτέος κατ' εκλογήν, κατ' αρχαιότητα, και παραμένων στον ίδιο βαθμό παράγει για τους κρινόμενους έννομα αποτελέσματα η ισχύς των οποίων συνεχίζεται σε ολόκληρη τη σταδιοδρομία τους και επηρεάζει την ανέλιξή τους στην ιεραρχία."

15

Ως εκ τούτου, η προδικαστική ένσταση του δικηγόρου των καθ'ων η αίτηση κρίνεται απαράδεκτη και απορρίπτεται.

20

Οι λόγοι ακυρότητας που προβάλλει ο αιτητής είναι οι ακόλουθοι:

1. Ότι οι καθ'ων η αίτηση ενήργησαν κατά παράβαση των προνοιών των σχετικών με τις κρίσεις των Αξιωματικών του Στρατού της Δημοκρατίας Κανονισμών. 25
2. Ότι η προσβαλλόμενη πράξη και/ή απόφαση των καθ'ων η αίτηση λήφθηκε χωρίς τη δέουσα ή/και επαρκή έρευνα και/ή στηρίχθηκε σε νομική ή/και πραγματική πλάνη ή/και σε γεγονόσ που δεν έπρεπε να ληφθεί υπόψη. 30
3. Ότι η προσβαλλόμενη πράξη και/ή απόφαση των καθ'ων η αίτηση λήφθηκε κατά κακή άσκηση της διακριτικής ευχέρειας και/ή κατά κατάχρηση εξουσίας και/ή ενάντια προς τους Κανόνες της Φυσικής Δικαιοσύνης και των Αρχών της Χρηστής Διόικησης. 35
4. Ότι οι καθ'ων η αίτηση παρεγνώρισαν και/ή δεν έλαβαν υπόψη τα προσόντα, την ικανότητα και την εν γένει εξαιρετική προσφορά και υπηρεσία του αιτητή. 40

Όσον αφορά τον πρώτο λόγο ακυρότητας είναι ο ισχυρισμός

του αιτητή ότι οι κάτω από το “πολύ καλός” βαθμολογίες που ο αιτητής έχει σε ουσιαστικά προσόντα στην Έκθεση Ικανότητάς του στον κατεχόμενο βαθμό για το έτος 1993, είναι σε δεκαδικό αριθμό.

5

Ο αιτητής στην παρούσα περίπτωση δεν είχε την ευκαιρία να αμφισβητήσει την αξιολόγηση γιατί δεν του γνωστοποιήθηκε. Σύμφωνα με τον Κανονισμό 30(9)(β), όπως αυτός τροποποιήθηκε από την Κ.Δ.Π. 139/92, η βαθμολογία κάτω από το “πολύ καλός” γνωστοποιείται αμέσως γραπτώς στον ενδιαφερόμενο καθώς και οι λόγοι.

10

Ο αιτητής με σχετική αναφορά του στο Γ.Ε.Ε.Φ., ημερομηνίας 21 Ιανουαρίου 1995, ζήτησε να του γνωστοποιηθούν οι δυσμενείς βαθμολογίες του. Το Γ.Ε.Ε.Φ. με έγγραφά του ημερομηνίας 9 Φεβρουαρίου 1995, του απάντησε ότι δεν μπορούν να του γνωστοποιηθούν οι βαθμολογίες του επειδή την περίοδο 1/1/93 μέχρι 31/12/93 είχε καθιερωθεί η συνάθροιση των βαθμολογιών των ουσιαστικών προσόντων και εξαγωγή του μέσου όρου και η υποχρέωση της γνωστοποίησης υπήρχε μόνο στην περίπτωση που ο μέσος όρος ήταν κάτω του “καλός”(8) και όχι για τις επί μέρους βαθμολογίες κάτω από το “καλός”.

15

20

Συνάγεται από τα πιο πάνω ότι η βαθμολογία του αιτητή κυμαινόταν μεταξύ του 8 και του 9. Καταλήγω ότι πρέπει να υπάρχει και κλασματική αρίθμηση στη βαθμολογία του αιτητή. Όμως σύμφωνα με τη διατύπωση του Κανονισμού 30 της Κ.Δ.Π. 90/90 αυτό αποκλείεται. Όπως έχει διατυπωθεί σε αριθμό πρωτόδικων αποφάσεων η βαθμολογία αυτή είναι άγνωστη προς τους Κανονισμούς, για τους λόγους που αναφέρονται στο ακόλουθο απόσπασμα από την απόφαση του αδελφού Δικαστή Κωνσταντινίδη στην υπόθεση **Χαράλαμπος Λόττας ν. Δημοκρατίας** (1994) 4 Α.Α.Δ. 2183, εναντίον της οποίας καταχωρήθηκε η Αναθεωρητική Εφεση 2024:

25

30

35

“Η μελέτη των Κανονισμών δείχνει πως ορθή είναι η προσέγγιση που εισηγείται ο αιτητής. Η βαθμολογία κάτω του “πολύ καλός” είναι δυσμενής. Οδηγεί σε δυνατότητα προαγωγής μόνο κατ’ αρχαιότητα και αυτό τηρουμένης της προτεραιότητας που αναγνωρίζεται στους κρινόμενους ως προακτέους κατ’ απόλυτον εκλογήν ή κατ’ εκλογήν. (Βλ. τον Κανονισμό 46 όπως τροποποιήθηκε από την ΚΔΠ 25/92). Η σύνδεση των κρίσεων με τη βαθμολογία στις εκθέσεις ικανότητας οδήγησαν στη θεσμοθέτηση ιδιαίτερων ρυθμίσεων αναφορικά με τους αξιωματικούς

40

που κρίνονται δυσμενώς. Όπως διαλαμβάνει ο Κανονισμός 30(9) (βλ. συναφώς την τροποποίηση βαθμολογιών, όπως τις χαρακτηρίζω για τους σκοπούς αυτής της διαδικασίας), παρέχεται στον αξιολογούμενο δυνατότητα αμφισβήτησης και προβλέπεται διαδικασία επανεξέτασης. Εφόσον ο αξιωματικός βαθμολογηθεί ως “καλός” “μέτριος” ή “απαράδεκτος” ο αξιολογών οφείλει να του γνωστοποιήσει αμέσως γραπτώς τη βαθμολογία του αναφέροντας και τους λόγους.

5

.....
Δεν ακολουθήθηκε η διαδικασία του Κανονισμού 30(9) στην περίπτωση του αιτητή.

10

.....
Σε τελευταία ανάλυση πράγματι ο αιτητής βαθμολογήθηκε με τρόπο άγνωστο στους Κανονισμούς. Η βαθμολόγησή του ήταν αντίθετη και προς το γράμμα και προς το πνεύμα τους. Εξουδετερώνει ουσιαστικά τις διασφαλίσεις που περιέχονται στους Κανονισμούς σε σχέση με όσους αξιολογούνται δυσμενώς και αυτή η πραγματικότητα αποκαλύπτει και τη λογική της θέσης του αιτητή πως θα ήταν ενδεχομένως συγκριτικά καλύτερη η βαθμολόγηση του με 8 αντί με το ψηλότερο βαθμό 8.25 που του δόθηκε.

15

20

Αυτή η ερμηνευτική προσέγγιση προσδίδει στον Κανονισμό 30 το αληθινό του νόημα. Δεν είναι τυχαίο το ότι μέχρι και την αξιολόγηση “καλός” ρητά αφήνεται περιθώριο βαθμολογίας από “1 έως 3”, από “4 έως 6” και από “7 έως 8”. Όλες αυτές οι δυσμενείς αξιολογήσεις καλύπτονται από τον Κανονισμό 30(9). Δεν υπάρχει αυτό το περιθώριο από εκεί και πέρα. Γίνεται αναφορά στο βαθμό 9 και μετά στο βαθμό 10. Θα ήταν αδιανόητο να προέβλεπε ο Κανονισμός δυνατότητα τέτοιας ενδιάμεσης βαθμολογίας και ταυτόχρονα να καθόριζε τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που περιέχονται στον Κανονισμό 30(9) με τον τρόπο που το έκαμε. Θα άφηνε ανοικτό το ενδεχόμενο να αξιολογείται κάποιος προσακτέος.”

35

Τα πιο πάνω υιοθετήθηκαν και στις πρόσφατες αποφάσεις *Αθανασιάδης ν. Δημοκρατίας* (1995) 4 Α.Α.Δ. 709, *Αγγελίδης ν. Δημοκρατίας* (1995) 4 Α.Α.Δ. 2507 και *Παναγιώτης Διάκος και Άλλοι ν. Δημοκρατίας* (1995) 4 Α.Α.Δ. 2707.

40

Υιοθετώ πλήρως την πιο πάνω προσέγγιση και καταλήγω στο συμπέρασμα πως δεν υπάρχει άλλη εξήγηση από του ότι ο αιτητής βαθμολογήθηκε με κλασματική αριθμηση, γι’ αυτό και η επίδικη απόφαση θα πρέπει να ακυρωθεί.

Ανάμεσα στους λόγους ακυρότητας που πρόβαλε ο δικηγόρος του αιτητή είναι και τα σχόλια που υπήρχαν στην Έκθεση Ικανότητας του αιτητή για το έτος 1993.

5 Στην Έκθεση Ικανότητας του αιτητή αναγράφονται τα ακόλουθα σχόλια:

10 “Πρόκειται για Αξικό, ο οποίος διαθέτει επαρκή προσόντα για τον βαθμό και την ειδικότητά του στο Όπλο των ΔΒ αλλά όχι γενικότερη κατάρτιση για τον χειρισμό θεμάτων Επιτελικής ή Διοικητικής φύσεως που επιβάλλουν την ύπαρξη ευρύτερων γνώσεων και εμπειριών.”

15 Από τα ενώπιόν μου στοιχεία διαπιστώνω ότι ο αιτητής έχει φοιτήσει σε αριθμό Στρατιωτικών Σχολών, μεταξύ των οποίων και η Ανώτατη Σχολή Πολέμου Ελλάδας και η Σχολή Εθνικής Αμυνας της Ελλάδας, όπου τα διδασκόμενα και εξεταζόμενα θέματα είναι ο χειρισμός της στρατηγικής σημασίας και φύσεως Επιτελικών και Διοικητικών θεμάτων.

20 Δέχομαι ότι η αξιολόγηση του Αξιωματικού αποτελεί ουσιαστική κρίση του αρμόδιου κατά περίπτωση διοικητικού οργάνου, όμως το διοικητικό όργανο οφείλει να μην υπερβεί τα “ακραία όρια της διακριτικής του ευχέρειας”.

25 Στην υπό κρίση υπόθεση, λαμβάνοντας υπόψη τα σχόλια στο σύνολό τους καθώς και το γεγονός ότι είναι αδύνατο να προσδιοριστεί η βαρύτητα που δόθηκε σ’ αυτά και ο βαθμός που επηρέασαν τα μέλη του Συμβουλίου κατά την κρίση του αιτητή, έχω καταλήξει στο συμπέρασμα ότι η επίδικη απόφαση θα πρέπει να ακυρωθεί.

35 Ενόψει της κατάληξης αυτής, δεν κρίνω σκόπιμο να ασχοληθώ με τους άλλους λόγους ακυρότητας.

Η προσφυγή επιτυγχάνει. Η επίδικη απόφαση ακυρώνεται. Εκδίδεται διάταγμα για έξοδα, τα οποία να υπολογιστούν από τον Πρωτοκολλητή για να εγκριθούν από το Δικαστήριο.

*Η επίδικη απόφαση ακυρώνεται με
έξοδα.*